

Datum
2024-03-27

ESV dnr
2024-00809-2

Föredragande
Victoria Nüth

Beslut om förslag till avgiftsklasser

Förslag till beslut

ESV beslutar om att föreslå att avgiftsklasserna i 10 och 20 §§ avgiftsförordningen (1992:191) ändras till de avgiftsnivåer som framgår av bilagorna 2 och 3 till detta beslut.

ESV:s förslag överlämnas härmed till Regeringskansliet/Finansdepartementet.

Deltagit i slutlig handläggning

Enhetschef Anne Bryne har beslutat i detta ärende. Utredare Victoria Nüth har varit föredragande. I beredningen har också utredare Caroline Zakrisson deltagit.

Beslut enligt förslag

Datum: 2024-03-27

.....
Beslutande
Anne Bryne
Namnförtydligande

.....
Föredragande
Victoria Nüth
Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Datum

2024-03-27

ESV dnr

2024-00809-2

Handläggare

Victoria Nüth

Bilaga 1: Beräkningsgrunder belopp avgiftsklasser

Vi bifogar härmed förslag på ändrade belopp för föreskrivna avgiftsklasser i 10 och 20 §§ avgiftsförordningen (1992:191).

Beloppen är beräknade enligt samma principer som tidigare avgiftsnivåer och den genomsnittliga höjningen är cirka 13,7 procent.

Beräkningen utgår från en genomsnittlig kostnad för respektive ärende. Modellen baseras på tid för handläggning. Därutöver görs tillägg för chefsgranskning och expediering med 5 minuter för respektive moment.

Lönestatistik och yrkesklassificeringar är hämtade från SCB.¹

¹ Den senaste lönestatistiken som finns att tillgå är från år 2022. Yrkena är klassificerade enligt klassifikationen SSK 2012.

Datum
2024-03-27

Handläggare
Victoria Nüth

ESV dnr
2024-00809-2

Bilaga 2 : 10 § Föreskrivna avgiftsklasser motsvarar följande belopp

<i>Avgiftsklass</i>	<i>Avgift kr(förslag till ny)</i>	<i>Avgift kr (nuvarande)</i>
1.	360	320
2.	990	870
3.	1 890	1 660
4.	3 300	2 900
5.	5 200	4 600
6.	8 100	7 100
7.	12 200	10 700
8.	18 100	15 900
9.	27 000	23 800
10.	54 000	47 500

Datum
2024-03-27

Handläggare
Victoria Nüth

ESV dnr
2024-00809-2

Bilaga 3: 20 § Föreskrivna avgiftsklasser motsvarar följande belopp

<i>Avgiftsklass</i>	<i>Avgift kr(förslag till ny)</i>	<i>Avgift kr (nuvarande)</i>
A.	255	225
B.	510	450
C.	1 140	1 000

Datum
2024-05-10
ESV dnr
2024-01023-1
Handläggare
Victoria Nüth

Konsekvensutredning till förslag om ändrade avgiftsnivåer i 10 § och 20 § avgiftsförordningen

1.1 Bakgrund och beskrivning av problemet

Det är regeringen som beslutar om beloppen för avgiftsklasser i 10 § och 20 § avgiftsförordningen (1992:191) och när de ska träda i kraft. Utgångspunkten är att principen om full kostnadstäckning bör gälla för dessa verksamheter.¹ Föreslagna förändringar är föranledda av kostnadsutvecklingen.

Avgifterna tas ut av statliga myndigheter när det är särskilt föreskrivet. De tas ut för vissa ansökningsavgifter och för bevis eller registerutdrag. Enligt modellen bör avgiftsintäkterna för de avgifter som tas ut enligt 10 § avgiftsförordningen redovisas mot en inkomsttitel.

Den senaste ändringen av beloppen genomfördes i och med SFS 2019:699 och förändringen trädde i kraft 2020-01-01. Den lönestatistik från SCB som användes var från år 2017. För att det ska finnas förutsättningar att uppnå en kostnadstäckningsgrad som bättre avspeglar nuvarande kostnadsläge behöver avgiftsnivåerna ändras.

1.2 Eftersträvad förändring

Syftet med ESV:s förslag är att justera avgiftsnivåerna så att det finns bättre förutsättningar att uppnå full kostnadstäckning för de berörda verksamheterna.

1.3 Lösningalternativ

1.3.1 Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas

Om avgiftsnivåerna inte justeras anpassas avgiftsintäkterna inte till nuvarande prisnivå och täcker därmed inte statens kostnader för att handlägga dessa ärenden. I takt med inflation och löneökningar kommer kostnaderna öka medan avgiftsnivåerna för de olika ärendetyperna är konstanta.

Huvudregeln för de avgifter som tas ut enligt nivåerna i 10 § avgiftsförordningen är att myndigheten inte disponerar avgiften utan betalar in den till statens centralkonto och redovisar den mot inkomsttitel. Den enskilda myndigheten finansierar sina kostnader för att handlägga ärendet med anslag, vanligtvis med förvaltningsanslaget. Förvaltningsanslagen är PLO-anslag och räknas årligen om

¹ För ansökningsavgifter har regeringen och riksdagen beslutat om detta i särskild ordning, prop. 1989/90:138, bet. 1989/90:FIU38, rskr. 1989/90:289.

Konsekvensutredning

bland annat utifrån kostnads- och löneutvecklingen i samhället. På det sättet är den enskilda myndigheten kompenserad för de ökade kostnaderna. Däremot har inte statens intäkter justerats för pris- och löneutvecklingen.

ESV känner inte till att det finns fall där myndigheterna disponerar de avgifter som tas ut enligt 10 § men däremot är det fallet för de avgifter som tas ut enligt 20 §. I båda fallen gäller, om annat inte är beslutat, full kostnadstäckning.

Om den enskilda myndigheten disponerar de aktuella avgiftsintäkterna har den enskilda myndigheten inte kompenserats för kostnadsutvecklingen. Det innebär att det finns risk att verksamheten visar underskott som behöver hanteras i framtiden.

1.3.2 ESV:s förslag

För att förutsättningarna att uppnå full kostnadstäckning ska öka för verksamheterna behöver avgiftsnivåerna i 10 § och 20 § avgiftsförordningen justeras. ESV har beräknat nivåerna enligt den metod som enligt praxis använts vid de tidigare justeringar som gjorts.

Avgifterna bygger i princip på en beräknad tidsåtgång för handläggning av ett normalärende inom ärendeslaget i fråga och en beräknad genomsnittlig timkostnad för dessa ärenden i statsförvaltningen. Därutöver görs tillägg för chefsgranskning och expediering.

Lönestatistik och yrkesklassificeringar är hämtade från SCB. Den senaste lönestatistiken som finns att tillgå vid beredningstillfället är från år 2022.

Denna åtgärd, att justera avgiftsnivåerna utifrån uppdaterade beräkningar, motsvarar det förslag som ESV lämnat till regeringen.²

Kombinationen av tidpunkten då regeringen har behov av att få ESV:s förslag inför beredning och publiceringsdatumet för SCB:s statistik gör att beloppen inte tillfullo tar hänsyn till kostnadsutvecklingen. ESV ser därför ett behov av att ompröva modellen för beräkning av avgiftsnivåerna inför nästa förslag till justering. För att beräkna det nu lämnade förslaget till nya avgiftsnivåer har ESV använt den modell som använts under många år.

1.3.3 Alternativ till ESV:s förslag

Ett alternativ till att ESV:s förslag beslutas är att riksdag och regering beslutar om ett annat ekonomiskt mål för ärendetyperna. Avgifterna kommer då inte täcka samtliga kostnader som uppstår i staten i och med handläggningen av ärendena.

Ett annat alternativ är riksdag och regering medger en längre tidsperiod för att uppnå det ekonomiska målet dvs. att balans ska uppnås först inom exempelvis en 10-årsperiod. Behovet av att justera den beräkningsmodell som används i dag blir i

² ESV dnr 2024-00809-2

Konsekvensutredning

sådant fall ännu mer påtagligt, eftersom underskottet som ska täckas kommer att vara större och överväganden behöver göras i vilken omfattning kostnaderna kan förväntas öka under perioden.

1.4 Konsekvensanalys

Enligt 4 § 2 st. förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar behöver en konsekvensutredning inte genomföras om myndigheten bedömer att det saknas skäl att ta fram en sådan utredning. Vid tidpunkten för ESV:s förslag till ändrade avgiftsklasser i 10 och 20 §§ avgiftsförordningen (1992:191) gällde kommittéförordningen (1998:1474). I förarbetena till den förordningen går att finna ledning till vilka förslag som undantaget från kravet på en konsekvensutredning skulle kunna vara tillämpligt på. ESV bedömer att detta förslag skulle kunna vara ett sådant eftersom förslaget avser en uppräknig av en avgift utifrån utvecklingen i löneförändringarna inom berörda yrkeskategorier. ESV har dock förstått att regeringen önskar en konsekvensutredning i detta fall.

Enligt 5 § förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar ska konsekvensanalysen vara i proportion till förslagens omfattning och effekter. ESV:s förslag kommer om det beslutas påverka avgiftsnivåerna i 10 § och 20 § avgiftsförordningen. Förslaget påverkar inte vem eller vilka som är skyldig att betala avgifterna, enbart storleken på dem.

Omfattningen och effekterna av förslagen är de konsekvenser som förslaget får för de verksamheter som styrs av de förordningar som hänvisar till 10 § respektive 20 § avgiftsförordningen och för de betalande som kommer att få betala en högre avgift.

Nuvarande avgiftsnivåer är baserade på lönenivåerna 2017. Mellan åren 2017 och 2022 har löneförändringen i Sverige som helhet varit 13,65 procent.³ Med grund i detta kan man föra resonemanget att generellt sett är slutkonsumenterna inom landet kompenserade för den föreslagna avgiftsjusteringen.

ESV har inte överblick över vilka förordningar som hänvisar till de paragrafer som berörs av förslaget, och vet därmed inte heller vilka verksamheter som berörs. Av den anledningen vore det önskvärt att remissinstanserna särskilt beskriver de konsekvenser som förslaget kan få för de betalande. Av samma anledning bör de remissinstanser som känner de berörda verksamheterna bedöma miljömässiga konsekvenser, konsekvenser för jämställdheten samt andra konsekvenser som kan vara av vikt för regeringen beslut.

³ [Löneutveckling 1992–2022 \(scb.se\)](https://www.scb.se/loneutveckling-1992-2022)

ESV noterar att förra gången dessa avgifter justerades, då med 25 %, var den enda synpunkten på höjningen av avgiftsnivån som framfördes av remissinstanserna att det var positivt att avgifterna uppdaterades.⁴

ESV kan i dagsläget inte sammanställa det ekonomiska årliga utfallet för de berörda verksamheterna. Det beror bland annat på att en del av verksamheterna är undantagna från åiterrapporteringskrav rörande årliga kostnader och ackumulerade resultat. Det beror också på att det inte finns någon sammanställning över vilka verksamheter det är som tar ut avgifter utifrån 10 § och 20 § avgiftsförordningen.

1.5 ESV:s uppdrag att lämna underlag

ESV har ett informellt uppdrag att med en kontinuitet på cirka fem år lämna förslag till regeringen på vilka nivåer som ska gälla för att det ska finnas förutsättningar att följa gällande regelverk för de här avgifterna.

Idag saknas en formell reglering av att ESV ska genomföra uppgiften och med vilken periodicitet den ska genomföras. ESV önskar därför ett förtydligande av detta i instruktionen.

1.6 Kommuner, regioner och Europeiska unionen

ESV har inte kännedom om huruvida bestämmelserna i förslaget rör kommuner eller regioner. Det är därför av vikt att remissinstanserna, om de har kännedom om att förslaget får konsekvenser för kommuner och regioner, förklarar förslagets omfattning av dessa. ESV bedömer att Europeiska unionen inte berörs av förslaget.

1.7 Utvärdering av konsekvenser av förslagen

För att det ska vara möjligt att utvärdera förslaget föreslår ESV att regeringen inför nästa avgiftsförändring ger ESV i uppdrag att genomföra en sammanställning över de berörda avgifterna.

1.8 Förslag till ändring av 10 § och 20 § avgiftsförordningen

10 § Föreskrivna avgiftsklasser motsvarar följande belopp:

<i>Nuvarande lydelse</i>		<i>Föreslagen lydelse</i>	
1	320	1	360
2	870	2	990
3	1 660	3	1 890

⁴ Trafikverkets remissyttrande gällande vissa ändringar i avgiftsförordningen, dnr: TRV 2018/59593; Yttrande avseende Finansdepartementets (BATOT) "Vissa ändringar i avgiftsförordningen" (Fi2018/02120/BATOT), Statens historiska museer, dnr: 151-528-2018.

4	2 900	4	3 300
5	4 600	5	5 200
6	7 100	6	8 100
7	10 700	7	12 200
8	15 900	8	18 100
9	23 800	9	27 000
10	47 500	10	54 000

20 § När det är särskilt föreskrivet att avgift för bevis eller registerutdrag ska tas ut efter viss avgiftsklass i denna förordning gäller följande belopp:

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

A 225
B 450
C 1 000

A 255
B 510
C 1 140

1.9 Kontaktpersoner

Anne Bryne, enhetschef
anne.bryne@esv.se
08-690 43 46

Victoria Nüth, utredare
victoria.nuth@esv.se
08-690 43 12